

Verslag excursie De Kwade Hoek op 10 maart 2018

Na een uurtje rijden arriveerden we tegen 10 uur met z'n zevenen op de parkeerplaats van het natuurgebied De Kwade Hoek in Goedereede; daar voegden zich nog twee personen bij ons die op eigen gelegenheid hierheen waren gekomen. De parkeerplaats stond behoorlijk vol met auto's, niet alleen doordat er nog een andere excursiegroep was, maar vooral ook omdat er vanochtend in het kader van NL-Doet door de terreinbeheerder (Natuurmonumenten) een opruim actie van zwerfvuil was georganiseerd.

Direct na het parkeerterrein kom je bij een uitzichtpunt vanwaar je een prachtig zicht hebt op de duinen, de zee en in de verte de Maasvlaktes van Europoort. Hier staande hoorden we een Fazant roepen en de zang van een Cetti's zanger evenals die van een Zanglijster. Het was heel rustig weer, bewolkt maar vrijwel windstil en daardoor waren de zangvogels goed te horen en te herkennen.

Even verder splitste het pad zich: rechtsaf het laarzen pad en linksaf het fietspad. We kozen voor het laarzen pad denkende dat we daar met onze hoge schoenen wel konden lopen. Niet dus! Het water stond meer dan enkel hoog en dat over een grote oppervlakte; er omheen lopen was ook geen optie, overal was water. Dus dan maar terug naar het fietspad en daarover verder.

Na enige tijd was er een droog zijpad richting zee en de Slufter. Dit maar ingeslagen. Hier groeide en bloeide de Paarse dovenetel (*Lamium purpureum*) en ontdekten we enkele Zwart wordende bovisten (*Bovista nigrescens*), die nu vrijwel los van de ondergrond waren, maar nog wel hun sporen verstoven als je erop drukte. We zagen en hoorden hier een Graspieper en bewonderden het vlieg- en zanggedrag van een Veldleeuwerik die we goed konden waarnemen. En zo kwamen we uit bij de Slufter, een natte verbinding achter de eerste duinenrij met de zee. De Slufter volgend kwamen we uit bij het brede strand waar we zittend op een jong duintje pauzeerden. Een grote groep jongeren gekleed in blauwe hesjes en plastic zakken met afval dragend kwam ons tegemoet; zij hadden vanmorgen dit deel van het strand ontdaan van zwerfafval.

Na de pauze wandelden we eerst enige tijd over het strand noordwaarts en vonden we diverse soorten schelpen: zoals dubbele Mesheften (*Solenidae spec.*), Mosselschelpen (*Mytilus edulis*), Boormossel (*Pholadidae spec.*), Strandschelp (*Spisula spec.*), Nonnetje (*Macoma baltica*) etc. en krabbenschildjes. Vervolgens verlieten we het strand en liepen we tussen zeer jonge, lage duintjes terug richting wandelpad. Prachtig waren de door wind en zwiepend gras gevormde patronen in het zand aan de voet van de duintjes. Slingerend

tussen deze jonge duintjes, daarbij het spoor van een kruiwagen volgend, kwamen we uiteindelijk weer op het wandelpad uit, bij de kruiwagen en een container vol verzameld zwerfvuil!

© Jan Huijzers

We volgden nu het pad langs de zuidkant van de Slufter. De Duindoorns (*Hippophae rhamnoides*) waren kaal, geen groen blaadje, geen oranje besje, niets, dus ook geen vogels meer die de Duindoorn bessen komen eten, wel een Heggemus. Het was hier tamelijk dood en eenzaam, sommige takken waren bezet met korstmossen: een oranje-geel Dooiermos (*Xanthoria spec.*) en een Kroesmos (*Physcia spec.*).

Dooiermos (*Xanthoria spec.*)

Stinkende gouwe (*Chelidonium majus*)

Op het wandelpad ontdekten we allerlei kleine bladrozetjes van overwinterende planten, waaronder die van het Jacobskruiskruid (*Senecio jacobaea*) en Stinkende gouwe (*Chelidonium majus*). Aan de voet van enkele Duindoorns stond Witte winterpostelein (*Claytonia perfoliata*), nog niet bloeiend, en op de tak van een Duinroos zat de nu zwart geworden Bedeguar- of mosgal. Aan de rand van het pad

groeiden enkele Gekraagde aardsterren (*Geastrum triplex*) en op de takken van de Vlier zat het Echt Judasoor (*Auricularia auricula-judae*).

We verlieten de Slufter, doorkruisten daarna een natte vallei (via planken) en kwamen weer uit op het fietspad, dat we nu richting parkeerplaats volgden. En zo arriveerden we weer bij onze auto's en was deze natte excursie ten einde.

Gerard Verroen.